

УДК 378:37.091.12-051:[37.013.2:502.131.1

Терентьєва Н. О.*

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ: БАГАТОВИМІРНІСТЬ ТА ПРОГНОСТИЧНІСТЬ**

Стаття розкриває окремі питання адаптації підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти до потреб сучасності й майбутнього, зокрема із визначенням векторних напрямів такої підготовки в контексті тенденцій розвитку вищої освіти та основних вимог до професійної діяльності фахівців.

Окреслено основні позиції Людського розвитку та Цілі сталого розвитку. Зазначено, що Концепцією Людського розвитку окреслено способи оптимізації зв'язку між економічним зростанням і людським розвитком. Відповідно в Україні нагальним питанням є необхідність сформувати нові стандарти життя, таку модель поведінки і добробуту, яка б давала можливості користуватися всіма благами цивілізації, бережливо ставитися до природи та її ресурсів, виховувати здорову, освічену й духовно багату людину.

Зауважено, що з 2016 року координовано інклюзивний процес обговорення ЦСР за такими групами: справедливий соціальний розвиток; стале економічне зростання та зайнятість; ефективне, підзвітне та всеохоплююче управління й справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості.

Акцентовано увагу на трьох прогностичних тенденціях (соціальної відповідальності, інституціоналізації та консолідації), які сприятимуть адаптації освітньо-професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти до реалізації завдань ЦСР.

Наголошено, що відповідно до оновлених ЦСР та національних завдань перед освітньою сферою постає багатовекторна потреба коригування спеціальностей та спеціалізацій, оновлення стандартів та очікуваних результатів від освітньо-професійної підготовки майбутніх фахівців для потреб господарства країни, оновлення системи перепідготовки працюючих фахівців, особливо тих, які мають забезпечити осучаснення підготовки майбутніх фахівців у закладах освіти. А закладам вищої освіти доцільно врахувати значущість та реальні можливості прогностичних тенденцій.

Ключові слова: заклади вищої освіти, освітньо-професійна підготовка фахівців, тенденції, прогностичні тенденції, Людський розвиток, Цілі Сталого Розвитку (ЦСР), національні завдання.

Відповідно до парадигми розвитку освіти XXI століття провідними тенденціями розвитку неперервної освіти в Україні виокремлено такі: орієнтація на особистість; відкритість і доступність; гнучкість освітньої системи у виборі стилю, типу набуття людиною знань, умінь, навичок і компетентностей; створення цілісного «освітнього простору». У контексті цих тенденцій і відбувається освітньо-професійна підготовка майбутніх фахівців усіх галузей та сфер діяльності.

Мету публікації вбачаємо в окресленні основних напрямів оновлення професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти в контексті векторів розвитку ЗВО та завдань ЦСР.

Підготовка майбутніх фахівців не залежно від профілю діяльності корелюється з тенденціями розвитку сучасної вищої освіти, зокрема: тенденції нагромадження знань; тенденції розвитку самоврядування; тенденції розвитку засобів наукової комунікації; тенденції захисту права інтелектуальної власності; тенденції гендерної політики; тенденції гуманітарного знання; тенденції науково-технічного розвитку та наукової діяльності; тенденції використання наявних ресурсів; тенденції розвитку транскордонного співробітництва; тенденції розвитку інституту прав людини; тенденції розгортання освітніх дискурсів; тенденції розвитку парадигм; тенденції розвитку світового ринку ІКТ; тенденції взаємозв'язку ринку праці та ринку надання освітніх

*© Терентьєва Н. О.

послуг; тенденції виховного процесу в сучасних закладах вищої освіти; тенденції впливу засобів масової інформації та комунікації; тенденції регулювання сфери зайнятості; тенденції формування геополітики та геостратегії; тенденції етнонаціональних процесів; тенденції застосування ІТ для підвищення якості навчання у ЗВО; тенденції медіа глобалізації; тенденції розвитку технократичного та гуманістичного підходів; тенденції розвитку сучасної соціокультурної ситуації в суспільстві; тенденції зміни основних соціальних пропорцій; тенденції світового ринку праці; тенденції інноваційно-інвестиційної діяльності; тенденції розвитку державного управління вищої освіти; тенденції в просвітницькій сфері; тенденції еволюції наукових ідей та винаходів; тенденції розвитку університетських організацій; тенденції перетворення університету на інституцію продукування прикладних знань; тенденції фундаменталізації університетської освіти тощо [3, с. 52–53].

Вирізняють різні підходи (або способи) відстеження (виокремлення) тенденцій, використовувані в сучасних європейських наукових розвідках, залежно від методів дослідження та способів отримання й викладення одержаної інформації, що дає змогу групувати тенденції. Залежно від поставлених цілей і глумачення поняття «тенденція (trend)» розрізняють такі підходи до групування тенденції: тенденції розвитку (trends as development), тенденції оцінювання (trends as estimation), тенденції встановлення або отримання / вилучення (trend-setting or deriving trend), тенденції як прояв (trend as issue) [6, с. 9–17].

Коли йдеться про підготовку фахівців у закладах вищої освіти, не можна чітко розрізнити тенденції відповідно до визначеного групування. Проте важливим є актуалізація позицій Людського розвитку. Основні цілі людського розвитку формуються у трьох напрямках: 1) можливість прожити довге життя, підтримуючи добрий стан здоров'я; 2) доступність знань, одержання освіти; 3) наявність засобів, що забезпечують гідний рівень життя. Концепція Людського розвитку окреслила такі способи оптимізації зв'язку між економічним зростанням і людським розвитком: 1) збільшення інвестицій в освіту, охорону здоров'я, фізичну культуру і спорт, професійну підготовку, що сприяє реалізації здібностей людей, їхній активній участі у виробництві та справедливому розподілі благ; 2) більш справедливий розподіл доходу та багатства, що забезпечує матеріальну основу розвитку людського потенціалу менш конкурентоспроможних груп населення; 3) досягнення збалансованості соціальних витрат, що зміцнює економічну базу соціальної сфери суспільства; 4) розширення можливостей людей здійснювати свій вибір у політичній, соціальній та економічній сферах [2, с. 25–26].

В Україні нагальним питанням є необхідність сформувати нові стандарти життя, таку модель поведінки і добробуту, яка б давала можливості користуватися всіма благами цивілізації, бережливо ставитися до природи та її ресурсів, виховувати здорову, освічену й духовно багату людину. На формування в сім'ї, школі, трудових колективах, громадських організаціях, інших спільнотах здорових потреб та інтересів людини, спрямованих на виявлення її творчих здібностей та їхню всебічну реалізацію, базується поширення стандартів здорового способу життя, раціональної економічної поведінки і матеріального добробуту. Одним з аспектів ідеології трансформації суспільного розвитку відзначають творення матеріальних та інституційних умов для вільного розвитку особистості, свободи підприємництва і приватного життя, яке має органічно поєднуватися з вихованням суспільної відповідальності людей за своє майбутнє, свою діяльність та її результати. Порядність, професіоналізм, культура і відповідальність особистості мають культивуватися суспільством та укорінюватися в масовій свідомості та поведінці [1, с. 9–10].

Акцентуємо увагу на тих аспектах розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти, які корелюються з прийнятими «Цілями Сталого Розвитку 2016–2030» [4] і «Цілями Сталого Розвитку: Україна» [5]. Варто окреслити

орієнтири, які визначаються можливостями закладів вищої освіти, оскільки одним з принципів адаптації Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) для України став «нікого не залишити осторонь». Розроблені 17 цілей, 86 завдань і 172 показники для їхнього моніторингу мають забезпечити міцну основу для подальшого планування розвитку України та моніторингу стану досягнення ЦСР [5]. Зауважимо, що Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ініціювало та протягом 2016 року координувало інклюзивний процес обговорення ЦСР за такими групами: справедливий соціальний розвиток; стале економічне зростання та зайнятість; ефективно, підзвітне та всеохоплююче управління і справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості.

Означимо Цілі Сталого Розвитку з відповідними національними завданнями [5, с. 128–147] та вектори діяльності закладів вищої освіти в контексті освітньо-професійної підготовки фахівців для різних сфер господарства країни.

Ціль 1. Подолання бідності (скоротити в 4 рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм; збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки; підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення).

Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства (забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення; підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед, за рахунок використання інноваційних технологій; забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед, за рахунок використання інноваційних технологій; знизити волатильність цін на продукти харчування).

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя (знизити материнську смертність; мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до 5 років; зупинити епідемії ВІЛ/СНІДУ та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування; знизити передчасну смертність від неінфікованих захворювань; знизити на чверть передчасну смертність населення, у тому числі за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань; знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування та реабілітації постраждалих унаслідок ДТП; забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів; знизити поширеність тютюнокуріння серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнокуріння; здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я).

Ціль 4. Якісна освіта (забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків; забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей; забезпечити доступність професійної освіти; підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки; збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності; ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів; створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів).

Ціль 5. Гендерна рівність (створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат; знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективно запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим; заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини; забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті; розширити доступ населення

до послуг з планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності; розширити економічні можливості жінок).

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови (забезпечити доступність якісних послуг з постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання; забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання; зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед, з використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях; підвищити ефективність водокористування; забезпечити впровадження інтегрованого управління водними ресурсами).

Ціль 7. Доступна та чиста енергія (розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій; забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів; збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок уведення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел; підвищити енергоефективність економіки).

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання (забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою частковою доданою вартості; підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв; підвищити рівень зайнятості населення; скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок; сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки; створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки).

Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура (розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, у т.ч. екологічно чистих видів транспорту; забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури; забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави у різних інфраструктурних проектах; сприяти прискореному розвитку високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямками: розвиток інноваційної екосистеми; розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ); застосування ІКТ в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей; створити фінансову та інституційну системи, що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок; забезпечити доступність Інтернету, особливо в сільській місцевості; забезпечити збільшення участі молоді в наукових дослідженнях).

Ціль 10. Скорочення нерівності (забезпечити прискорення зростання доходів найменш забезпечених 40 % населення; запобігати проявам дискримінації в суспільстві; забезпечити доступність послуг соціальної сфери; проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості; провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості).

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад (забезпечити доступність житла; забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного

планування та управління за участю громадськості; забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору; забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій; зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т.ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій; забезпечити розробку і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції).

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво (знизити ресурсоемність економіки; зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках; забезпечити стале використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв; зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв).

Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату (обмежити викиди парникових газів в економіці).

Ціль 14. Збереження морських ресурсів (скоротити забруднення морського середовища; забезпечити стале використання і захист морських та прибережних екосистем, підвищення їхньої стійкості та відновлення на основі інноваційних технологій; запровадити ефективне регулювання видобутку морських біоресурсів).

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші (забезпечити збереження, відновлення та стале використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем; сприяти сталому управлінню лісами; відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій; забезпечити збереження гірських екосистем).

Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути (скоротити поширеність насильства; збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації; підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя; зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширення зброї масового знищення; скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів; скоротити масштаби корупції; підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; відновити територію, постраждалу від конфлікту; зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)).

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку (мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів; послідовно знижувати боргове навантаження на економіку; розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення ЦСР).

Зазначені цілі висувують перед закладами вищої освіти нове багатовекторне завдання – переорієнтації підготовки майбутніх фахівців з урахуванням тих спеціальностей і спеціалізацій, які дозволять працевлаштуватися відповідно до потреб сучасного ринку праці, які обумовлені тими завданнями, які прописані ЦСР до кожної цілі та індикаторів моніторингу їх досягнення. На жаль, установи сфери освіти не можуть швидко переорієнтувати освітньо-професійну підготовку майбутніх фахівців унаслідок лише задекларованості гнучкості системи надання освітніх послуг, але реальної неможливості ліцензувати нові спеціальності та спеціалізації без дотримання чинних вимог від міністерств та відомств, яким вони підпорядковуються; відсутністю фахівців, які в змозі забезпечити високоякісну підготовку майбутніх фахівців відповідно до завдань ЦСР та неусвідомленням здобувачами освітніх рівнів своїх можливостей та перспектив.

Прогностичними тенденціями вбачаємо виокремлені нами тенденції соціальної відповідальності, інституціоналізації та консолідації. Тенденція соціальної відповідальності обумовлена питаннями Людського розвитку, що передбачає, зокрема,

соціальне залучення і соціальне відторгнення; оптимізацію зв'язку між економічним зростанням і людським розвитком. Це передбачає реагування на соціальні, економічні, наукові та культурні аспекти, формування глобальних знань для розв'язання глобальних проблем; розвиток критичного інноваційного мислення та активної громадянської позиції; інформованість, відкритість і прозорість діяльності закладу в межах його автономії. Тенденція інституціоналізації розглядає визначення профілів, пріоритетів, місії, інструментарію тощо – створення потенціалу суспільної користі вищої освіти; суб'єкт-суб'єкту взаємодію суб'єктів освітнього процесу, співпрацю «вимоги ринку праці – роботодавець – ЗВО – ЗСО» тощо. Тенденція консолідації передбачає об'єднання закладів вищої освіти, переважно університетів, з метою вирішення спільних проблем та стратегічних завдань; співпрацю між урядами, закладами, студентами, співробітниками, працедавцями тощо; комерціалізації або комерціалізації і конкуренції – рух інтелектуального капіталу щодо створення взаємовигідного для всіх учасників ринкового продукту із об'єктів інтелектуальної власності з метою отримання прибутку через створення нового економічно-соціального середовища (людський інтелектуальний капітал та академічний інтелектуальний капітал).

Отже, відповідно до оновлених ЦСР та національних завдань перед освітньою сферою постає багатовекторна потреба коригування спеціальностей та спеціалізацій, оновлення стандартів та очікуваних результатів від освітньо-професійної підготовки майбутніх фахівців для потреб господарства країни, оновлення системи перепідготовки працюючих фахівців, особливо тих, які мають забезпечити осучаснення підготовки майбутніх фахівців у закладах освіти. А закладам освіти, зокрема вищої, доцільно врахувати значущість та реальні можливості прогностичних тенденцій. Це може бути підтвержене в подальших наукових розвідках.

Література:

1. Новий курс: Реформи в Україні 2010–2015. Національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. Київ: НВЦ НБУВ, 2010. 232 с.
2. Україна: на шляху до соціального залучення. Національна доповідь про людський розвиток 2011. Київ, 2011. 124 с.
3. Терентьева Н. О. Развитие университетской освіти в Украине: тенденции Второй академической революции: монография. Черкаси: ФОП Чабаненко Ю. А., 2017. 408 с.
4. Терентьева Н. О. Цілі Розвитку Тисячоліття: освітнянський контент. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2017. 88 с.
5. Цілі Сталого Розвитку 2016–2030. *United Nations Ukraine*. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
6. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь. 2017. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: https://menr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf
7. Egetenmeyer, R., & Strauch, A. (2008). What's new in Europe? Recent Trends in Adult and Continuing Education. Report, 31 (2). Pp. 9–17.

Terentieva N. O.

TENDENCIES IN THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN TERMS OF TRAINING SPECIALISTS: MULTIDIMENSIONAL AND PREDICTABLE

The article reveals some issues of adaptation of the training of future specialists in higher education institutions to the needs of the present and the future, in particular, the definition of the vector directions of such training in the context of trends in the development of higher education and the basic requirements for the professional activities of specialists.

The main positions of Human Development and the Sustainable Development Goals are outlined, indicating the objectives for each objective.

It is noted that the Human Development Concept outlines ways to optimize the link between economic growth and human development. Accordingly, the urgent issue in Ukraine is the need

to create new standards of living, a model of behavior and well-being that would enable all the benefits of civilization, care for nature and its resources, nurture a healthy, educated and spiritually rich person.

It has been noted that since 2016, an inclusive process for discussing SDG in the following groups has been coordinated: fair social development; sustainable economic growth and employment; effective, accountable and inclusive governance and fairness for all; ecological balance and sustainability building.

The main positions of Human Development and Sustainable Development Goals (SDG) are outlined with the objectives for each goal. The emphasis is on three prognostic trends (social responsibility, institutionalization and consolidation) that will facilitate the adaptation of educational and professional training of future specialists in higher education institutions to the realization of the tasks of the SDG.

It is emphasized that in accordance with the updated SDG and national tasks, the educational sector faces a multifaceted need to adjust the specialties and specializations, update the standards and expected results from the educational and professional training of future specialists for the needs of the country's economy, update the system of retraining of working specialists, especially those who have professional specialists to ensure the up-to-date training of future specialists in educational institutions. And it is advisable for higher education institutions to take into account the significance and real potentialities of prognostic trends.

Key words: higher education institutions, professional training, trends, prognostic trends, Human development, Sustainable Development Goals (SDG), national objectives.

Дата надходження статті: «30» червня 2019 р.

УДК 378

Адамова Г. В.*

СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВІРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ У ПИСЬМОВОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У статті розглядається проблема формування текстотвірної компетентності майбутніх філологів у письмовому перекладі. Авторкою відзначається, що особливе місце в професіограмі майбутнього перекладача займають фахові вміння, що входять до фахової компетентності. Зіставний аналіз наукових праць з цього питання дозволяє описати основні складові фахової компетентності перекладача. Далі йдеться про трикомпонентну структуру фахової компетентності перекладача, яка складається із мовної, комунікативної та технічної підкомпетенцій. Визначається, що до мовної компетенції відносяться всі аспекти володіння іноземною мовою; комунікативна компетенція передбачає здатність перекладача передати основний зміст повідомлення з урахуванням усіх особливостей представників двох мовних колективів; технічна компетенція складається зі специфічних знань, умінь і навичок необхідних для виконання цього виду діяльності, тобто перекладу. Проводиться кореляція між перекладацькою діяльністю і класичним риторичним канонам від задуму до тексту, який складається з п'яти етапів, а саме: етап осмислення теми; етап осмислення послідовності викладу думок; етап продумування лінгвостилістичного оформлення; етап запам'ятовування підготовленого тексту за умови його усного викладу; етап реалізації перекладеного тексту за умови його усного викладу. Представлений риторичний канон відображає методику інтерпретації тексту оригіналу в текст перекладу. Авторкою уточнюється поняття текстотвірної компетентності майбутніх перекладачів, під якою розуміється сформована особистісна якість, яка виступає результатом досвіду реалізації набутих теоретичних знань, а також умінь, навичок текстосприймання й текстостворення, що забезпечують успішність текстотвірної діяльності, і виявлення позитивного ставлення до її процесу та результату.

Ключові слова: текстотвірна компетентність, письмовий переклад, майбутні філологи, професіограма майбутнього перекладача, зіставний аналіз, риторичний канон.

*© Адамова Г. В.